HAMBOORG.CITY

Безкоштовна платформа для іноземців у Німеччині

✓ Асистент 24/7 вашою мовою
✓ Сканер офіційних документів
✓ Нагадування про терміни
✓ Калькулятори допомоги

hamboorg.city — є і буде БЕЗКОШТОВНО

Німецька правова система — Суди, закони та Конституція

Як побудована німецька правова система: розподіл влади, судові системи та Конституція.

Deutsche Begriffe: Rechtssystem | Grundgesetz | Gewaltenteilung | Gerichtsbarkeit | Bundesverfassungsgericht | Rechtsordnung

---

Основи німецької правової системи

Німеччина — це **демократична правова держава** — це означає, що вся державна влада **обмежена законом**. Найважливіша правова основа — це **Конституція (GG)**, конституція Федеративної Республіки Німеччина.

Розподіл влади

Німецька державна система базується на **розподілі влади**:

Влада	Завдання	Органи
Законодавча (законотворення)	Приймання законів	Бундестаг, Бундесрат, земельні парламенти
Виконавча (виконання)	Виконання законів	Федеральний уряд, земельні уряди, органи влади, поліція
Судова (правосуддя)	Тлумачення та застосування законів	Суди (незалежні!)

Влади **взаємно контролюють одна одну** — жоден орган не має необмеженої влади. Судді є **незалежними** та пов'язані лише законом.

Конституція — Ваші основні права

Конституція (GG) гарантує основні права для **всіх людей** в Німеччині — не тільки для німецьких громадян:

Основні права для всіх (права людини)

• **Ст. 1 GG** — Гідність людини неприкосновенна

• **Ст. 2 GG** — Право на вільний розвиток особистості, фізичну недоторканність

• **Ст. 3 GG** — Рівність перед законом (заборона дискримінації)

• **Ст. 4 GG** — Свобода совісті та віросповідання

• **Ст. 5 GG** — Свобода слова, свобода преси

• **Ст. 6 GG** — Захист шлюбу та сім'ї

• **Ст. 10 GG** — Таємниця листування та телекомунікацій

• **Ст. 13 GG** — Недоторканність житла

• **Ст. 14 GG** — Право власності та спадщини

• **Ст. 19 GG** — Гарантія доступу до суду (кожен може подати позов)

Основні права тільки для німців (громадянські права)

• **Ст. 8 GG** — Свобода зібрань

• **Ст. 9 GG** — Свобода об'єднання

• **Ст. 11 GG** — Свобода пересування (вільний вибір місця проживання)

• **Ст. 12 GG** — Свобода професії

Примітка: Громадяни ЄС мають подібні права за законодавством ЄС. Для громадян третіх країн громадянські права обмежені або регулюються звичайними законами.

П'ять судових систем

Німеччина має **п'ять незалежних судових систем**, які відповідають за різні сфери права:

1. Загальні суди

Відповідальні за **цивільне та кримінальне право**:

Рівень	Суд	Компетенція
1-а інстанція	**Районний суд**	Позови до 5 000 €, житлове право, сімейні справи, кримінальні справи (до 4 років)
1-а інстанція	**Окружний суд**	Позови понад 5 000 €, серйозні злочини
2-а інстанція	**Апеляційний суд**	Апеляція, касація
3-я інстанція	**Федеральний суд**	Касація (найвища інстанція)

2. Адміністративні суди

Відповідальні за спори з **органами влади** (напр., дозволи на проживання, дозволи на будівництво, право державних службовців):

• **Адміністративний суд → Вищий адміністративний суд → Федеральний адміністративний суд**

3. Суди з трудових спорів

Відповідальні за **трудове право** (звільнення, заробітна плата, трудові договори):

• **Суд з трудових спорів → Земельний суд з трудових спорів → Федеральний суд з трудових спорів**

Особливість: Перед судом з трудових спорів кожна сторона платить своїх адвокатів **самостійно** (навіть при перемозі) — без ризику витрат для адвоката протилежної сторони!

4. Суди соціального забезпечення

Відповідальні за **право соціального забезпечення** (базовий дохід, пенсія, медичне страхування, інвалідність):

• **Суд соціального забезпечення → Земельний суд соціального забезпечення → Федеральний суд соціального забезпечення**

Особливість: Розгляд справ в суді соціального забезпечення є **безкоштовним** (без судових зборів!).

5. Податкові суди

Відповідальні за **податкове право**:

• **Податковий суд → Федеральний податковий суд**

Особливе місце: Федеральний конституційний суд

Федеральний конституційний суд (BVerfG) в Карлсруе — це найвищий німецький суд. Він перевіряє, чи відповідають закони та державні дії **Конституції**.

Конституційна скарга: Кожен може звернутися до BVerfG, якщо вважає, що його основні права порушені — після вичерпання всіх інших засобів правового захисту.

Кримінальне право — основні поняття

Кримінальна відповідальність з 14 років

• **До 14 років:** не несе кримінальної відповідальності (без покарання, але органи охорони дитинства можуть втрутитися)

• **14–17 років:** кримінальне право щодо неповнолітніх (виховні заходи, молодіжні покарання)

• **18–20 років:** кримінальне право щодо неповнолітніх або дорослих (суддя вирішує)

• **Від 21 року:** кримінальне право щодо дорослих

Важливі поняття кримінального права

Поняття	Значення
Проступок	Незначний злочин, штраф (напр., неправильне припаркування, порушення громадського спокою)
Позбавлення волі	Преступление с наказанием менее 1 года лишения свободы или штраф (напр., крадіжка, шахрайство)
Злочин	Злочин з мінімальним покаранням позбавлення волі від 1 року (напр., розбій, вбивство)
Умовне звільнення	Покарання позбавлення волі "відкладається" (випробувальний період 2–5 років)
Судимість	Запис у довідці про несудимість (після терміну: видалення)

Ваші права при спілкуванні з поліцією

• **Право на мовчання** — Ви **не повинні давати показання** (крім персональних даних)

• **Право на адвоката** — Ви можете вимагати адвоката в будь-який час

• **Перекладач** — Ви маєте право на безкоштовного перекладача при допиті та судовому розгляді

• **Заборона насильства** — поліція може застосовувати лише розумну силу

Цивільне право — основні поняття

Німецький цивільний кодекс (BGB) регулює відносини між приватними особами:

• **Договірне право** — договір купівлі-продажу, договір оренди, трудова угода

• **Відшкодування шкоди** — коли хтось завдав вам шкоди

• **Сімейне право** — шлюб, розлучення, батьківські права, утримання

• **Спадкове право** — заповіт, спадщина, обов'язкова частка

Допомога в судових витратах (PKH) — якщо ви не можете собі дозволити адвоката

Якщо у вас **низькі доходи**, ви можете подати заявку на **допомогу в судових витратах**:

• Держава покриває **витрати на адвоката та суд** (повністю або частково)

• Право на це: коли існує **розумна перспектива успіху** справи

• **Заявка** до компетентного суду

• **Обмеження доходу:** розраховується індивідуально (аналогічно допомозі в базовому доході)

Для іноземців: Допомога в судових витратах також доступна іноземцям — незалежно від статусу проживання.

Допомога в отриманні правової консультації — безкоштовна консультація

Для **позасудової** правової консультації доступна **допомога в отриманні консультації**:

• Ви платите лише **15 €** як вашу частку

• Держава покриває залишилися витрати на адвоката

• **Право на це:** при низьких доходах (аналогічні обмеження як для PKH)

• **Заявка** в районному суді (свідоцтво про право на консультацію)

Поради для іноземців

1. Знайте свої основні права — вони також стосуються вас (гідність, рівність, свобода слова)

2. При спілкуванні з поліцією: залишайтеся спокійними, надайте персональні дані, інакше **мовчіть** та вимагайте адвоката

3. Подайте заявку на допомогу в судових витратах — ви повинні мати можливість найняти адвоката

4. Вимагайте перекладача — ви маєте на це право в суді та з поліцією (безкоштовно)

5. Звертайте увагу на строки — у німецькому праві **строки надзвичайно важливі** (строк позову, строк на подання скарги)

6. Скористайтеся допомогою в отриманні консультації — отримайте консультацію адвоката за 15 €
